

Langiewiczza Mariana

Dzielnice: Ochota

Osiedla: Filtry

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1926

Opis

Marian Melchior Antoni Langiewicz (1827-1887) - generał, dyktator powstania styczniowego. Pochodził z Krotoszyna, kształcił w Trzemesznie. Był uczestnikiem powstania wielkopolskiego, później studiował fizykę i matematykę we Wrocławiu, Pradze a także Berlinie. W wojsku pruskim dosłużył się stopnia podporucznika, walcząc w kampanii neapolitańskiej Garibaldiego został wykładowcą Polskiej Szkoły Wojskowej w Cuneo, później - bezskutecznie - próbował zorganizować Legion Polski. Aktywnie działał w przygotowaniach do zrywu narodowego. Związany z ugrupowaniem Białych, z ramienia Komisji Zagranicznej Komitetu Centralnego Narodowego zajmował się sprowadzaniem z Niemiec i Belgii karabinów. Na kilka miesięcy przed wybuchem powstania powrócił do kraju i 9 I 1863 roku mianowany został pułkownikiem województwa sandomierskiego. Jego zgrupowanie wstąpiło się potyczkami w Jedlni, Bodzentynie oraz Szydłowcu a później rozgromił Rosjan w bitwie pod Słupią. Odniesione sukcesy i poparcie żołnierzy sprawiły, że 11 III ogłosił się dyktatorem powstania. Tydzień później, po zwycięskiej - jednak okupionej ogromnymi stratami w ludziach - bitwie pod Grochówkami, którą dowodził, zszedł z pola walki i przedostał się do Galicji, gdzie natychmiast został aresztowany przez Austriaków i osadzony w twierdzy Josephstadt. Wolność odzyskał po dwóch latach - wyemigrował wówczas najpierw do Anglii a potem przez Szwajcarię do Turcji, gdzie jako Langie Bey służył w tamtejszej armii. Swoje doświadczenia powstańcze opisał w tomie "Relacje o kampanii własnej 1863". Nigdy już nie wrócił do Polski, zmarł w Stambule i spoczął na cmentarzu Haidar Pasha.

Do 1954.04.12 był patronem dzisiejszej ul. Jaskrów a do 1960.05.05 ul Rotundy.

Ciekawostki

Powstała w trakcie tworzenia się kolonii Staszica w 1922 roku.

Stan obecny:

Nr 1\3: Przedszkole nr 114.

Nr 2: Willa Antoniego Wieniawskiego (1871-1939) - ekonomisty, ziemianina, kierownika resortu skarbu w 1918 roku w prowizorium rządowym Antoniego Ponikowskiego, prezesa Instytutu Społecznego (od 1932).

Nr 4: Willa Mieczysława Rybczyńskiego (1873-1937) - inżyniera hydrotechnika, ministra robót publicznych w gabinetach Juliana Nowaka, Władysława Grabskiego, Aleksandra Skrzyńskiego i Wincentego Witosa. Był autorem pierwszej polskiej Ustawy Wodnej, określającej własność, użytkowanie i utrzymanie wszystkich wód oraz ich brzegów a także działalność spółek wodnych i ochronę przeciwpowodziową. Z polityki odszedł po zamachu majowym, przez wiele lat był wykładowcą Politechniki Warszawskiej.

Nr 5: Willa Mieczysława Stpiczyńskiego. Najbardziej znanym lokatorem był Wojciech Stpiczyński (1896-1936) - z zawodu architekt, członek POW, żołnierz Legionów Polskich, w niepodległej Polsce redaktor naczelny "Kurier Porannego", wydawca "Głosu Prawdy", znany z ciętego języka, który swymi wypowiedziami wywołał niejedną skandal i doprowadził nawet do pojedynków.

Nr 12: Willa Juliana Eberhardta. Powstała dla wybitnego inżyniera kolejowego (1864-1939), ministra resortu kolei żelaznych w rządzie Ignacego Jana Paderewskiego, później wieloletniego podsekretarza stanu w tym resorcie. Po wojnie została podzielona na pojedyncze mieszkania. Jedno z nich zajmowała profesor Władysława Jadwiga z Koberów Jaworska (1910-2009) - specjalistka w zakresie nowoczesnej historii sztuki polskiej i europejskiej, odkrywczyni płócien Tadeusza Makowskiego i Władysława Ślewińskiego, autorka wielu książek, m.in. "Tadeusz Makowski. Życie i twórczość", "W kręgu Gauguina. Malarze szkoły Pont-Aven", "Stasow i Riepin o Matejce".

Nr 13: Willa Stanisława Dygata. Powstała dla pisarza (1914-78), autora takich utworów, jak "Jezioro Bodeńskie", "Pożegnania", "Kołonotatnik". Przez krótki okres mieszkał tu kompozytor Witold Lutosławski (1913-1994).

Nr 15: Willa prezydenta Stanisława Wojciechowskiego. Prezydent zamieszkał tu po zamachu majowym w 1926 roku i - rozgoryczony polityką - zaczął pisać swoje pamiętniki. W 1944 roku oficer hitlerowski odwiedził prezydenta i jego żonę, gawędził z nimi o malarstwie i obrazach w willi, po czym zamknął parę na klucz i podpalił dom. Małżonkowie cudem wydostali się przez wybitą szybę do ogrodu.

Nr 16: Willa profesora Melchiora Nestorowicza (1888-1939) - międzywojennego twórcy administracji drogowej. Po wojnie zamieszkał tu inż. Henryk Stamatello (1901-1997) - specjalista w zakresie dróg i mostów, jeden z głównych projektantów Trasy W-Z, profesor Politechniki Warszawskiej, autor licznych publikacji (m.in. "Budowa i eksploatacja urządzeń podziemnych w miastach", "Tunele i miejskie budowle podziemne").

Nr 19: Mały Belweder. Powstał wg proj. Mariana Kontkiewicza. Wspólny dla nr 19 i 21. W 1926 roku zamieszkał tu Władysław Jaroszewicz (1887-1947) - chemik, działacz państwowy związany z obozem Józefa Piłsudskiego, od 1919 roku inspektor Komendy Głównej Policji Państwowej (dowódca policji podczas zajść w 1928 roku), 3 X 1926 - 5 IX 1939 Komisarz Rządu na m.st.Warszawę.

Nr 21: Willa Henryka Strasburgera (1887-1951) - doktora prawa, ekonomisty, polityka, ministra przemysłu i handlu w gabinetach Juliana Ignacego Nowaka oraz Władysława Sikorskiego, Komisarza Generalnego RP w Wolnym Miście Gdańsku (1924-32) i późniejszego ambasadora Polski w Wielkiej

Brytanii (1945-49). Dom powstał wg proj. Mariana Kontkiewicza w 1924. Ma powierzchnię 600m². Wspólny dla nr 19 i 21.

Nr 25: Willa Ludwika Krzywickiego (1859-1941) - wybitnego socjologa, wykładowcy WHS i Wszechnicy Polskiej, działacza społecznego, pedagoga, publicysty, popularyzatora marksizmu. Mało kto wie, że był również tyranem, bała się go cała rodzina

Nr 27: Willa Konstantego Sylwina Jakimowicza. Powstała dla znanego wówczas architekta (1879-1960), członka Prymasowskiej Rady ds. Budownictwa Sakralnego, wieloletniego wykładowcy budownictwa w Szkole Mechaniczno-Technicznej Hipolita Wawelberga i Stanisława Rotwanda. Jego najslawniejsze warszawskie projekty to: Dom Akademiczek fundacji barona Hirscha (ul. Górnośląska 14); Dom Akcji Katolickiej "Roma" (ul. Nowogrodzka 49 - dziś siedziba Teatru Muzycznego "Roma"); Dom Generalny Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek od Cierpiących (ul. Wilcza 7 - niegdyś "Przytulisko" dla bezdomnych); Dom Księży Emerytów (ul. Ratuszowa 5); budynek stacji Wilanów Grójeckiej Kolei Dojazdowej (ul. Stanisława Kostki Potockiego 31 - dziś siedziba Urzędu Pocztowego Warszawa 96); Teatr Współczesny (ul. Mokotowska 13 - dawnej dom parafialny); budynki stacji kolejowych (niegdyś Kolei Jabłonowskiej) w Aninie, Międzylesiu oraz Falenicy, Konkatedra Matki Boskiej Zwycięskiej przy ul Grochowskiej 365; kościół p.w. św. Teresy od Dzieciątka Jezus przy ul. Tamka 4a.

Data nadania nazwy: 1926.09.27
